

تاشینک
روزنامه
سیمری

TACHINK.
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ԳՐԱԿԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԱԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՂԵՑ.	ԿՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	4022	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԴԱԴ	80	40	222
ԱՐՏԱՆԱԶՄԱՆ	25	13	333

Նամակներ պէտք է ուղղել իմրագր. գործընթացի
Հ. ՄԱՄՈՒՐԻԱՆԻՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

Կրթական Գործին Մէջ

Ա.

Ձգա՛յ ասպարէզ մը կիանքի մէջ, որը
ապահովաբար աւելի յարմարի կ'ընոյ ընա-
ւորութեան, կազմութեան ու խառ-
նուածքին՝ ինչպէս կրթական ասպարէ-
զը՝

Դաստիարակութիւնը այնպիսի գործ
մըն է, որուն յաջողութեան գլխաւոր ու
զաւեցիկն են սիրով, գործովի սիրով,
համբերող ու քաղցր հոգի, նախագծ
ցողութիւն, որը արդիւնք է չափազանց
զգայնութեան, ամենատարբեր հոգեւոր-
թիւն (flair), նուրբ բնական դատողա-
թիւն (tact), և կարգ մը ուրիշ բնաւ
բանիչներ, օրինակի համար՝ կասկածաբան-
ութիւն, հետաքրքրութիւն, մտքի փոփո-
կանութիւն, աշխատանքի նորը, և
տարբերակները դիւրութեամբ որդեգրելու
ընդունակութիւն, մինչև իսկ լաւ ու
զուարթ հագուելու տարածութիւն փափաք,
որոնք կ'ընեն նկարագրին տկարացոյն կող-
մը կը նկատուին, և որոնք սակայն պի-
տի ըստ և պիտի հաստատեն թէ՛ ան-
հրաժեշտ են դաստիարակութեան և մա-
նուաւոր բարոյական դաստիարակութեան
գործին մէջ կասարեալ յաջողութեան իբ-
րև պայմաններ, եթէ ստոնք չափաւոր
օրին, ազնուացունեն ու նպատակին հա-
մար միայն ի սպաս դրուին:

Կինը՝ մարդուն մտաւի բնական դաս-
տիարակն է արդէն. բնութիւնը այդ պա-
տժին կոչած է զինքը աշխարհի սկզբէն
անոր թեւերուն մէջ դնելով մանուկը:

Կինը իբնէ աւելի կը սիրէ մանուկնե-
րը, ապագայ մայրութեան բնազդը իբ-
նէ կը խօսի մանուկութեան առաջին տա-
րիներէն, և Հիւսիս չափ գեղեցիկ կերպով
կը հաստատէ ատի, այնքան կենդանի ու
կարագրելով գերազանց հաճոյքը՝ զոր կը
զգայ մանուկը՝ աղիւնը համբուրելով
զգուշով, կուրծքին վրայ սեղմելով, օ-
րօրեայ, քնացնելով իր պէպէք, էգ մա-
նուկին այդ անհրաժեշտ պէտքը, մինչև
ուր մանուկը ընդհանրապէս անտարբեր է
պէպէքին համար և նախամեծար կը հա-
մար սրբութեան վազող կառք մը, ձի մը,
անարձանակ մը և մէկ խօսքով՝ այն ամե-
նը որ պիտի պատշաճի իր ապագայ հա-
մարութեան տարիներուն ճաշակին ու
բնաւորութեանը:

Եւ արդէն կինը իր բնական կոչումին
այսինքն մայրութեան, և դարձեալ ոչ
նոսազ բնական իր դաստիարակի պաշ-
տժին մարդը չէր կրնար ըլլալ եթէ
մանուկները չի սիրեր, եթէ անոնց հա-
մար չի զգար այն գործնական խառնու-
րտանքը, որ իր մէջը անզինաբերելիօրէն
կը յաղթէ յոգնութեան, ծանձրոյթի, վը-
նասութեան, և կ'ոգնուի զինքը նոր ու
ժով, նոր եռանդով շարունակելու այդ
գծաւորին ու փափուկ գործը:

Այլը իրեն կը ներշնչէ համբերութիւն
մանուկ բնաւորութիւններու մէջ շարու-
նակաբար երեցող շարութիւններու ու
խեղճութիւններու դէմ և զանոնք ուղղելու
համար անայլալ քաղցրութիւն, վասնզի
նկատուած է որ առ հասարակ քաղցրու-
թեան ազդեցութիւնը անդիմադրելի է է՛ն
խն ու անուղղայ բնաւորութիւններու
վրայ:

Աւելի շատ ճանձ կը բռնուի մեղրով
քան թէ քաղցրով՝ կըսէ առածը և բու-
րոյական դաստիարակութեան յաջողու-
թեան մէջ մանաւանդ քաղցրութիւնը ա-

ռաջին ու միակ պայմանն է, վասնզի ա-
նի կը շինէ զգայուն, փափուկ, սիրող
հոգիներ. առի՛կ օգնէ զխաւորաբար խիզ-
ճը զարգացնելու ու կազմակերպելու և
մանուկ սրտերու մէջ քիչ քիչ տեղ կը
բանայ այն ամեն ազնիւ ու առաքինի ըզ-
գացումներուն, որոնք անհրաժեշտ են
իրբեւ ճշմարիտ բարոյական մարդ ապրե-
լու համար աշխարհի վրայ:

Իսկ խստութիւնն ու սպառնալիքը
կրկնուող պատիժները կը չորցնեն մանուկ
սիրտերը, անգուլթ և անխիղճ բնաւորու-
թիւններ կը շինեն:

խստութիւնն ու սպառնալիքը շատ
չափ կրնան խրտչեցնել մանուկները և
առանց հիմնապէս ուղղելու երեցող թե-
րութիւնները կրնան գուցէ ժամանակա-
ւորապէս զսպել զանոնք, և այդ դրու-
թիւնը ուրիշ արդիւնք չունենար տղան
կեղծիքի վարժեցնելէ զատ, որը իր դաս-
տիարակին կամ դաստիարակութեան ներ-
կայութեանը երկնային ազդեցութեան տակ
ուղղուած կը ձեռնարկէ ինքզինքը, և այդ
ազդեցութեանը դուրս՝ կը չգտնուի նոյն
մարդը և գուցէ տեւի վատը, իւրացու-
ցած ըլլալով նաեւ կեղծաւորութիւնը:

խստութիւնը սրտի հետ չի կրնար խօ-
սիլ. մինչ անպատճառ սրտի լիզուան խո-
սելու է բարոյական դաստիարակութեան
գործին մէջ:

Հազար պատիժ չիկրնար քաղել այն
քաղճացուած արդիւնքը, ինչ որ տխուր
նայուածք մը, թեթեւակի ալլալուն ձայն
մը և երբեմն ցաւի արցունք մը կրնայ
կորցնել:

Քաղցրութիւնը ըսելով սակայն մենք
չենք ուզեր սահմանափակ ներողամտ և
թիւն հասկնել, ատի՛ թուութիւն կըլ
լայ, ինչ որ նոյնքան վտանգաւոր է դաս-
տիարակութեան գործին:

Քաղցրութիւնը, ինչպէս նաեւ դաս-
տիարակութեան գործին յաջողութեանը
համար վերեւ յիշուած իւրաքանչիւր պայ-
մանները պէտք է դնել որոշ ուղղութեան
մը վրայ:

Առ հասարակ կինը բնաւորութեամբ
զգայուն ու փափուկ, արցունքի ու հեծ-
կըլտանքներու դէմ տկար՝ չի կրնար չափ
մը, սահման մը դնել ներողամտութեան
բայց պարտաւոր է հարկը պահանջած ժա-
մանակ, քիչ մը առնական խստութիւն
խառնելով իր այդ կարգի զգացումներուն
չափաւորել գտնուած եթէ կուզէ շիտակ
նպատակին հասնիլ:

խստութիւն կայ սակայն և խստու-
թիւն ալ կայ. կը կրկնուի:

Կայ՝ վշտագին խստութիւն մը, որ
տղան կըզգացնէ բռն ու ցաւը՝ զոր կըզ-
գայ դաստիարակ կինը կամ մարդը, զին-
քը յանդիմանելով կամ պատժելով, ինչ
որ խորունկ գիշտութիւն արցունքներով շատ
անգամ տղան կը նստէ ուղղութեան ճա-
նալը վրայ, և կայ խստութիւն մըն ալ,
պաղ, անկարեկիւր և բռնաւորական, ինչ
որ տղան պաղ ու անզին կը թողու իր
կարգին, նոյն իսկ տեսակ մը տեղի վրէժ
խնդրութիւն ալ վառելով անոր սրտին
մէջ, և կառավարող զանի պաղ յամա-
նութեամբ մը կրկնելու իր յանցանքները
պարզապէս իր դաստիարակը աւելի՛ զայ-
րացնելու, տունջելու դիտումով:

Տղան շատ չուտով կրնայ զանազա-
նի այդ երկու խստութիւններուն մէջ ե-
ղած տարբերութիւնը, վասնզի մանուկնե-
րը ամենամեծ հոգեբաններն են, և ոչ ոք
կրնայ անոնցմէ աւելի ուղիղ ըմբռնել
մարդոյ սրտերուն մէջ անցածը...

ՄԱՌԻ ՊԵՏԼԻՐԱՆ

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵՋ

Սիրտ բացուելիք աղւոր աղւոր յուրեր
կ'հասնին խորհրդէն, Բիշէն, Մու-
շէն...

Տեղ մը հայերը կ'ծեծուին, ուրիշ տեղ
մը հայ տղաները կ'թաղանուին, ապրին աղ-
ջիկ մը, անդին կին մը կ'առնանդուն, քի-
ւորտ աղաները գործի վրայ են և մեր
Մուշի Սրբազան առաջնորդն ալ սեղան կը
սարքէ, չորս ժամ կերակուր թխել կու-
տայ տեղեւոյն կառավարական պաշտօնա-
ներուն որպէսզի յարաբերութիւններ
տաքան, չփուռ յառաջ գայ ու հայերու
զենքերն չփողովն կամ չծեծին կամ կիներ
չառնանգին...

Մուշի Գաղափարական Ժողովոյ անդամ
ներն բացակայ են եղեր, անպատճառ սե-
ղանին վրայ որոշեալ թիւէն աւելի հիւրեր
գտնուած ըլլալուն պատճառաւ մարդկը
յարմար չեն դատած ներկայ ըլլալու, ո-
րովնտեւ բարի սովորութեան մը համե-
մատ, որ արեւելեան հիւրասիրութեան վի-
րագրելի կրնայ ըլլալ միայն, երբ տո՛ւր
հոգի ճո՛ղի հրաւիրուին անպատճառ ուղ-
տաք հոգին հետեւին տաս մըն ու կը
բերեն, բոլոր կ'ըլլայ քան, թող որ շատ
անգամներ ալ հարկեր տեղ երեք հարիւ-
րի առջև կ'գտնուին...

Բայց մեղադրելի չէ խորհրդանիւն և
պիտակոյտ, եթէ սահմանադրութեան վա-
ղորդային իշխման գտնուէր ու հայոց Բիշ-
մէրի մէջ սարքած ու հրաւիրած հարիւր
հոգիներ տեղ մէյմալ երեք հարիւրի զիմաց
գտնուէր, խեղճ կ'ընէր ու իր ճաշին հի-
նոգի կ'հրաւիրէր, չմոռնալով տասնհինգ
հոգիի համար պատրաստութիւն տես-
նել...

Անտարակոյտ Մուշի առաջնորդը շատ
մեծ օգուտ ու արդիւնք տեսած է իր տը-
ւած ճաշէն, իշխմանը նման... ու Մու-
շի մէջ ամեն բան կանոնաւորուած, ծեծն
ու առնանգուններն դադրած պիտի ըլլան
և շատ չպիտի երթայ դրամտ մը պիտի
դառնայ Մուշի գաւառը...

Գաւառի պաշտօնականներն մեծէն մինչև
պղտիկ շատ յատկանշական սովորութիւն
մը ունին, օրինակելի, անզուգական գոն
գաւառիներու բերանն անանգամ ընդ միշտ
պիտի մը պրկելու համար, օրինակի հա-
մար մէկուն աղիւն կամ կինը առնանգուն
ցաւ քիւրտ պէկէ մը, աղայէ մը, աղկան
հայրն կամ կինը ամուսնին ունեցեալ տղի
մարմնիւն տեղական իշխանութեանց
գանգատելու ու յանցաւորներու պատժ
ուելը պահանջելու, մէկ երկու չըսած կը
բռնեն խեղճ մարդը ու կ'առնաւորակեն
այսպէսով տպագայն մեծամեծ չարիքն
ու առջև կ'առնեն սակայն, ինչպէ՛ս
չափ պարզ է...

Հարստահարութեան անիրաւունգը նախ
ժամանակ չունենար հետապնդելու շարու-
գործը կառավարութեան կողմէ վար գրը
ուած, բանասիրութեան կամ հակոթութեան
տակ տեսնուած ըլլալով, որով ուրիշ ոճիւրի
մը առջև կ'առնուի, որովնտեւ յուսահա-
տեան անտարբերութեան, չէք կարծեր
թէ ոճիւրի մը զո՛հ գացող խնդրոյ առար-
կայ անձը, հետապնդելու երէ՛տ առնան-
գիւններն, է՛հ, այն ատեն ո՞վ կ'երախա-
ւորէ որ խեղճ մարդը զնդակահար չպի-
տի ընեն, հետեւաբար շատ մեծ խելո-
ցութիւն մը չէ՛, ըսէ՛ք, երբ օգնու-
թիւն և արդարութիւն խնդրող անձն ար-
գելքի տակ կ'առնեն... ատոր տարակոյտ
չկայ:

Այսպէսով անդին քիւրտ առնանգիւ-
ններն ալ ժամանակ կուենան հանդարտու-

րէն հետանալու և անաղուել ու անվախ
իրենց տեղերն հասնելու:

Թիւրքա առարկուի թէ՛ ո՛ր երկրին մէջ
այս տեսակ տարօրինակ բան կ'պատահի,
ո՛ւր լսուած, տեսնուած է որ հարստա-
հարութեան ձերբակալուի և ոճրագործն ա-
զատ թողուի, այսպէս է սակայն իրակա-
նութիւնն և ամեն օր մեր տեսածն ու
վայելածը:

Եւ անա այս ամենուն երախտագի-
տութիւն յայտնելու համար է որ խորա-
խանան Սպսկ. սեղան կը սարքէ, կերա-
կուր կ'կերցնէ, և անտարակոյտ անոր օ-
րինակին պիտի հետեւին խորհրդի և ու-
րիշ տեղերու առաջնորդները, միշտ առ
երախտագիտութիւն...

ԵՍ

ԳԵՐԾԵՐ ՈՒ ԲԵՐԾԵՐ

Գուռ Գաղափարական Գաղափարական
րակաւորոյ չէնք հազիւ թէ աւարտեցաւ,
անա, Ուսումնական և Տնտեսական խոր-
հուրդները մէյմէկ ճարտարապետ փութա-
ցուցին հասկնալու համար թէ չինուած
չէնքը նպատակին ծառայելու հանգամանք
ունի՞, երկու կողմի այս փութակաւորութիւ-
նը այնքան գովեստի արժանի է իրեւ աղ-
գային բարձր մարմիններ, որքան պիտի
ըլլար օրինակի համար... մարդու մը մեռ-
նելէն վերջ բիշի կանչելու ապուշ աճա-
պարհաբար:

Այդ դժբաղդ չէնքին՝ թէ Պատրիար-
քարանի և թէ կեղծաւորանի անյարմա-
րութիւնը, յարմարութիւն կըստեղծէ սա-
կայն ազգային աւելի կարեւոր և յատկա-
նշական չէնք մը կառուցանելու պէտքը...
այն է կրկնաւորութեան և վէճի չէնքը,
որուն համար, անտարակոյտ ճարտարա-
պետի պէտք չպիտի ունենան քանի որ
այդ է իրենց... մասնագիտութիւնը:

Բայց մտածելով որ այս մասնագիտու-
թիւնը կրնայ մեզի... շատ սուղի նստիլ
մանաւանդ այսպիսի ճգնաժամային վայր-
կաններուն, կը համարձակիմ իմ շատ
համեստ և գործադրելի թելադրութիւննե-
րուս—եթէ կը հաճին—կեղծութիւն խորհուրդ-
ներուն ուղղութիւնը հրաւիրել... աղ-
գաւորաբար:

Կը խորհիմ թէ, նորակոյտ չէնքը
փոխանակ մէջտեղ ձգելու կամ... այրե-
լու, կարելի է Պատրիարքարանի և կեղ-
րոնականը միացնել... Իր համալսարան-
նական բարձրագոյն հաստատութիւն և
այսպէս ստեղծել ինքնագիտակցութեան և
հեռաւորութեան գաւառից մը որուն
այնքան պէտք ունին... Պատրիարքէն
բռնէ մինչև անխորհուրդ խորհուրդներու
պատուարժան անդամները:

Հակառակ պարագային, եթէ կը պըն-
դեն յարմարագոյն տեղ մը, յարմար և
նոր ծրագրով նոր չէնք մը ևս բարձրաց-
նել, գոնէ խելացիութիւն ընեն՝ փոխանակ
ձախաւեր ճարտարապետներու գիւնելու,
եւրոպացի նշանաւոր... մտային խնդար-
մանց մասնագէտներու գաղափարը առնել,
որպէսզի ապագային կրկին անյարմարու-
թեան պարագային կարելի ըլլայ զիւրաւ
... իմարանոցի վերածել, այսպէս օժտե-
լու համար ազգը ամենահարկաւոր հաս-
տատութիւնով մը:

Կէլէլ այս անգամ օգտակար գործ մը
կատարենք:

ԱՅՈՒՋՈՒՍ

Ա. ՋԻՂԱՍՏՈՒՄԻ Երգ պարկը հրա-
պարակ ելաւ, գործ՝ Մաղաքիա
Լեքապ. Օրմանեան, գին պրակի
գաւառ. համար 6 դր. հասցէ՝ Վ.
և Հ. Տէր Ներսիսեան Պաշտէ Դա-
րու ճէլայ պէյ խան:

Կազմեց Սահակ Մուրադ
Տպախ. Օ. Արզուման 1913

Սահակ-Մուրադի այս հրատարակութիւնը չափաւորութիւնէն զուրկ չէ։ Անոր համար մանաւանդ որ յայտնի առաւելութիւններ կը միացնէ ան իրեն բաղդատ մասը իր նախորդներուն։ Տարեցոյցին պարունակութիւնը կազմող ստորաբաժանուած մասերը գլխաւորապէս արդիւնաւոր գիտնիներ են ապագային համար զոր սակաւ կրթութեան իւրաքանչեւ քաջ՝ և իր բրիլիան գործածութեանը մէջ ատակ մշակներու։

Հայուն Տարեցոյցին երկտաւար կազմը միջոցներու կարելիութիւնով կերակր խոստանալ քրտնելու հոն՝ ժողովուրդին բերնէն ու հայրենիքի գիտնէն ուշագրութեան չափուած՝ հայուն ինքնատիպ, ստեղծող՝ և առաջնակարգ քաղաքակրթութեան մը ձգտումն ու ընդունակութիւնը ապացուցանող գտնածք փնտնելու և փոխադարձ արար տալու անոր իր կարգին էական անունընէ։

Հայրենի երկրին վրայ կատարուելիք այս խաղաղութիւնը լաւագոյն ձեռնարկ մը պէտք է սեպել։ Որովհետեւ այդօրինակ ուղղութիւններ արդի գրական հասանելիութեան մէջ չըլլալու չափ թիչ են։

Հայ միտքը հարտայայտուած շատ կողմեր ունի և զանազան լոյս աշխարհ հանելու ռեզիլուած գաւառական թիւթ միակ չունեցանք։ Անցեալ մութ ու սեղմուած շրջաններուն սէջ ունեցած ենք ժողովուրդին գիրկը ծլող ու հոն թողնող երգիչներ փորագրիչներ, մանրակարիքներ, կրթիչներ և ուշագրութեան չափուած մտքեր ու գրչագրութիւններ որոնք անխաղ՝ և լուրջ քննութիւններու կապան փոշիներու, փլատակներու և գերիզմաններու տակէն կանաք գտնուել։

Միւս կողմէն գաւառական արդի կեանքն ու միտքն ալ շատ քիչ կողմերով սկսած է արտայայտուիլ։ Թրքահայ մտաւորականութեան ներկայացուցիչները պոստահայ լրագրութեան և զրականութեան ղեկավարները կը ճանչցան աս դին գաւառի մէջ ալ ունինք ապրող ու ապրեցող միտքեր որոնք տեղական շատ տկար մամուլներով անյայտ կը մնան ու զատուած՝ Թրքահայ մտքի ներկայացուցչութիւնէն։ Այս տեսակետով՝ տարեցոյցի մը գաւառական հին ու նոր միտքերը երևան հանելու գործը — ինչպէս Հայուն Տարեցոյցը կը ձգտի — իսկապէս գնահատութեան արժանի է։ Եւ արդէն ասիկ յարմար ազդակի մը կարելի չէ տալ այդ պարտականութիւնը քան տարեկան հրատարակութեան մը, երբ ան իւրաքանչեւ տարի միջոցին իր պրպտութիւններուն արդիւնքը գտած ու ծանօթագրութիւն։

ներով լուսաբանած կը ներկայացնէ հաւատարմութեան։

Այս կերպ տարեցոյցի աշխատանքը մը պէտք է առաւելապէս ուշագրութիւն ընծայէ թարմ ու չափաւոր կտորներ ձեռք ձգելու որոնք նոր լոյսեր, ունենան հայ մտքին ու ձեռքին, ուսումնասիրութիւններ, տեղեկագրութիւններ, հայ կեանքի հետ անմիջական յարաբերութիւններ ու նեցող փնտնանքային որոնք պատրաստ ուած ըլլան կարելի կեդրոններէ։

Աշխատեալ է ճիշտացնել տարեցոյցը հարեհիքի զսեղան մարգերու երկրաբանական, կենդանաբանական, բուսաբանական, աշխարհագրական ու վերջապէս բնական ու արուեստական հարստութիւնները ցուցնող կարճ և ամփոփ տեսութիւններով։

Ժողովրդական երգերը, օրհնաբանութիւնները, գաւառական գեղեցիկ բառերը՝ որոնք լեզուն կը ճոխացնեն, գերեզմանաքարերու, յուշաքարերու երգիքն պարզ ու լեցուն արձանագրութիւնները արտայայտութիւններ ունին իրենց մէջ արժող մտքերու և կեանքի բնուէրով հետեւապէս պէտք է ճիշտացնել։ Հայուն նուիրուած տարեցոյցի նման հրատարակութիւնները Տարեցոյց մը այն ատեն միայն կր՛այ լաւագոյն պատկերու արժանաւոր՝ երբ ամէն ուղղ գնով կը ջանայ իր ընդգրկած ուղղութիւններուն ամէնէն արժէքաւոր ու անտիպ միանգամայն գանձերովը ներկայանալ։ Այսպէս քաղաքներ, հայրենութիւններ, անշահեկան գրութիւններ, հետեւականութիւններ պարունակող հեղինակելու մարմնացնել մղուած որ և է տարեցոյց կամ հրատարակութիւն կը նշանակէ անտանելի միջակութեան գաւառի մը որ զօրաւոր առաջնորդն է տափակութեան։

Տարեցոյցի մը կազմութիւնը չի հպատակիր երբեք դասագրքի մը կամ գրական հաւաքածոյի մը պայմաններուն, անոր զինք է ներկայացնել սեղմ պատկերով անցնող տարիին՝ իր մտաւոր կամ հասարակական կեանքին որով գրական բաժինը պէտք է ըլլայ բոլորովին անտիպ, բացառաբար միայն կրնան արտագրուիլ երբ զէպքի մը կամ ուսումնասիրութեան մը հետ առնչութիւն ունեցող կտոր մըն է յաջող կամ ինչպէ՛ արտայայտուած կարծիքներուն համապատասխան։

Ու ասոնցմէ գտնուած համաշխարհային մտաւորական և ընկերային կեանքի բոլոր ցոյնն եղելութիւնները պէտք է իրենց արձագանքը փակցնեն տարեցոյցի էջերուն։

Երգիծանքներն ալ ընթերցողին հանդիստի անկիւնները կարելի է սեպել որով անոնք ալ պէտք է ըլլան թարմ ու անանկարկուն։

Իսկ ինչ որ տարեցոյցի պէս գործ մը կրնան արժէքէ ձգել՝ հայ կալուածներէ առնուած արտասպանութիւններն են, ըլլալ գաղափարի կտորիկներ, քերթուած

ներ, գուրադարձներ որոնք կուզուին լրջ հարստութիւն քննել։

Չափաւորապէս է որոշ կարողութեան մը, տարողի մը նշան չի պարունակող անճիշտ, տառա գրութիւններ հիւրընկալել որոնք գործը կը զոյն շատ մը բարձրութիւններէ։

Չափաւորապէս է մանաւանդ միակողմանի և միօրինակ ուղղութիւններէ։

Եւ աշխարհային տարբերութիւնէն մասնաւորութիւններ հովտին հոն՝ այդ հովերը կը լլան խորակներ՝ ընթերցողին մէջ տարեցոյցին հանդէպ արթննալիք համակրութիւնը թարգմանցող ու չքացնող։

Այս քանի մը յայտնի պայմաններէն զատելով Հայուն Տարեցոյցը սկզբնաւորութիւն մը կարելի է սեպել, սկզբնաւորութեան մը յատուկ թնտքութիւններով որոնք անշուշտ ալլաւորած աչքեր չէ որ պիտի ստեղծեն հանդէպ այս օգտակար հրատարակութեան

ՎԱՀԷ ՏԻՆՃԵԱՆ

Ազգութիւն Անտոնիւրա

ԻՋԼԻՐ

Երէկ, Տիտոնընդառաջի Տօին առթիւ Առաջնորդարանը փակ էր։ Ասկէ վերջ, Առաջնորդ Ս. Հօր կարգադրութեամբ լրջ կարեւոր տօնի օրեր Առաջնորդարանը պաշտօնապէս փակ պիտի ըլլայ։

Երէկ տաւառ, ինչպէս և չորեքշաբթի երեկոյ նախաժամանակի և Տիտոնընդառաջի արարողութիւնները խիստ զայն և տպաւորիչ կերպով տեղի ունեցան Ս. Առաջնորդին եկեղեցւոյ մէջ, Թէ Չորեքշաբթի երեկոյ և թէ երէկ տաւառ ամէն տարեկանէն աւելի հոն բաղմունքով մը լեցուած էր եկեղեցին։

Առաջնորդ Ս. Հայրը կիրակի օր Գորտէլիօի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ պիտի նախագահէ վարժարանի և եկեղեցւոյ բարերարաց՝ հանգուցեալ Սահակ էջի, Աւետիքեանի և Մհերի էջի խիւրճեանի հոգեւոր կատարուելիք հոգեհանգստեան արարողութեան։ Յաւարտ եկեղեցւոյ ըստ սովորութեան զարդակաւ հանդէս պիտի կատարուի ի յիշատակ Սահակ էջի, Աւետիքեանի։

Աթլէնքի Թաղականութեան 8 փետրուար թուականաւ Առաջնորդարան հասած գրութեամբ մը կը հաղորդուի թէ Ամերիկայէ վերադարձող և Յունաստանի Բալամթա շուտած նաւահանգիստը ձեր բախտաւոր և բանտարկուած 47 հայերէն շէք այժմ ազատ արձակուած են և թէ Թաղականութիւնը ամէն ջանք կ'ընէ մը նացեալ 23ն ալ փութով ազատելու համար։

Յառաջիկայ կիրակի օր Գորտէլիօի հրաժարեալ Թաղականութեան տեղ նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։ Յաւարտ է

որ Գորտէլիօիցիք չափազանց անտարբեր են իրենց եկեղեցւոյ և դպրոցի մասին։ Տարեկան ի վեր կանոնաւոր և տեական Թաղականութիւն մը գոյութիւն չէ ունեցած։ Մաղթելի է որ այս անգամ աւելի նախաձեռնողութիւն ցոյց տան և կարող ու աշխատող անձնաւորութիւններ Թաղականութիւն մը ընտրեն։

Ստացած հնք Պ. Պալենց գրատան հրատարակութիւն, Հէյրի Վ. Լոնկֆելդի «Իվանովիչ» (Հովսեփեղութիւն), զոր տաղաչափութեամբ հայացուցած է Սահակ Մուրադ, Գին 4 զրչ։ — Ստացած ենք նոյնպէս ամենամաքուր հրատարակութեամբ Նիւ-Ենքլոյ լոյս տեսած և Ամերիկայէ Ուսանողական Միութեան կողմէ Հայ Տպագրութեան 400 ամեկին ձեռնուած «Նախընտան», չափական պարունակութեամբ և պատկերազարդ։

Կ. ՊՈԼԻՍ

Մայրաքաղաքի թերթերէն կ'իմանաք թէ ինչպէս Սէպահեանի պէյ այս օրերու տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Նիսէն «Մաթէն»ին կը գրեն։ — Օսմանաւոր արտաքին գործերու նախարար Գաբրիէլ էջի, նորատունկեան, որ Բեա միլ փոխադրուած ինչին մաս կը կազմէր, այսօր Նիս ժամանց։

Եսկիլէհիէն կ'գրեն Պատրիարքարան թէ Յուլի 27ին քաղաքին շրջակայքը գտնուող Արթաքի էջի Զիֆթիկը Հայ գիւղացի Մկրտիչեան Անգին անուն անձին հետ գիւղէն հինգ վայրկեան հեռու անտառ գոցած միջոցին Բէօրիւք Սալիօղլու Հիւսէյնի և անոր ձեռնորոններուն կողմէ յարձակում կը կրեն։ Մկրտիչ կը պահուի և Անգին կը վերադառնա։ Պալենց ծանրապէս և կը փոխադրուի Պոլիս, Ազգ. Հիւանդանոց, Ոճրագործներէն և ինքը կ'սպաննուի թէ և սակայն երկուքը ազատ կը թողուին և մէկը կը հետապնդուի։

Վանքին հետեւեալ կը գրեն Պատրիարքարան։ — Ստորին կարկար գաւառի Որիզ, Զիւր, Յառաջու ևն. գիւղերուն մէջ Հայերը գնաւթափ ընելու համար խիստ խաղաղութիւններ կը կատարուին և այդ առթիւ ոստիկանութեան կողմէ սոսկալի գեղձուցիներ ի գործ կը գործեն, ինչպէս կանանց բռնաբարութիւններ, տուններէն իրեղծներ և կաշառներ վերցնել, մինչև անգամ Յառաջու գիւղացի Մեղրիսի կ'ըն խաղաղութեան պատրուակով մերկացուցած ու զայն գաւառներէն ու ծաղրանքի առարկայ ըրած են։

Էտրիսէի Առաջնորդին վրայ վերջեւ ըրալ խլրդալոյ զրոյցներ կը չըլին։ Գորտեան ընտանիքին կողմէ այս մասին լուր մը անելու համար զիմուս եղած է Պատրիարքական նախարարին փոխարորդ Յուստ փաշայի, ուրկէ խնդրուած է որ անթիւ հեռագրով արտօնուի քանի մը բառ փոխանակել Առաջնորդին հետ։ Յուստ

“ԳԱՅԵՆՈՒԹ ԲԵՐԺՈՅԸ (124)

ՄԻՇԷԼ ԶԵՎԱՔՕ

ԲԱՐՏԱՆԵՆԵՐԸ

Ա.Բ.

ԼՈՒՎԻՍ ՄԷՋ

Բարտանան ասպետ յառաջ անցաւ մինչև Թաղականութիւն տուն, և այսպէս երկու եղբայրներու մէջտեղ կեցաւ։ Եւ զայն լուսնութեան հրաւիրել յաջողիլէ առաջ, Հանրի իր զարմանքը թօթափելէ առաջ որ այս անձնութիւն միջամտութիւնը կ'աւտոմատի իրեն, ասպետը շարունակեց։

— Լեհափառ, ձեզմէ ներողութիւն կը խնդրեմ, բայց կանչուած իրեն վկայ, հարկ է որ խօսիմ։ Եւ կ'ներեմ ինքզինքն ընելու Պ. մարաշախտ Տամվիլի որ իր ըրած հարցումը ո և է կերպով չլըր նար հետաքրքրել Նորին Վեհափառութիւնը։

— Եւ ինչո՞ւ համար, գոռաց Հանրի, ո՞չ էք զուք, զուք որ կ'ամբարձակիք խօսիլ թագաւորին անշու առանց հարցուփորձուելու։

— Թէ ո՞վ եմ ես, կարեւորութիւն

չունի, ինչ որ կարեւորութիւն ունի, սա է որ բոլորովին անօգուտ է Պէթիգի փողոցին վրայ խօսիլ, եթէ նախ և առաջ Սէն-Տընի փողոցին վրայ չխօսիք... Տըվիսիէրի պաշտօնին մասին... այդ պահուիկի ետեւի սրահին մասին... բունաստեղծներու վրայ որոնք հոն կը հաւաքուին...

Բանի ասպետը կ'խօսէր, Հանրի տը Մօնօրանսի կ'կէր, զուրկ կ'էր որ մեծերտիպ եղած էր, որպէս թէ արտասանած մէն մի խօսք իրեն վրայ ահագին ծանրութիւններ նետէին։

— Ի՞նչ կ'նշանակէ այս, գոչեց Շարլ Թ.։

— Պարզապէս, սա թէ Տամվիլ մարաշախտի հարցումը անտեղի էր և մեզի հոս համախառն խնդրոյն հետ առնչութիւն չունէր։ Նոյնիսկ իր դատաստանին կը զիմեմ...

Ասպետը զէպի ետեւ քայլ մը առաւ։ Կ'չողողաւ յանդիմանութեամբ մը, այն քան ցայտուն որ թաղուէր չլըր։ Եւ նոր զայտել տեսաւ մը հիւացումով։

— Ընչ է Տամվիլ, հարցուց Շարլ Թ. իրաւ է որ մեզի հոս հաւաքած խնդրոյն հետ ո և է յարաբերութիւն չունի ըրած հարցումը։

Հանրի հառաչ մը արձակեց մեղինքի մը նման և պատասխանեց։

— Իրաւ է Վեհափառ...։

Յիւստուս երախտագիտական նշանակիչ ակնարկ մը ուղղեց ասպետին։

— Կեանքս կուգաս ազատել, կ'ըսէր այս ակնարկը, երբեք չպիտի մոռնամ...

Բայց Թաղականութեան հետաքրքրութիւնը արթնացած է...։ Թեւեւ կատակածներէ Շարլ իր յոնքերը ձգտեց, իր փողովէն ճակատը դեղնեցաւ կնճիռներով...

— Սակայն, ըսաւ խաղաղութեամբ մը, մասնաւոր մտադրութեամբ մը այդ պէս խօսեցաք։ Պէթիլի փողոցին վրայ խօսեցանք, ինչպապարանքի մասին, խօսեցէք... կուգեմ։

Բացայայտ էր որ Թաղաւորը Գոլինի յի յապարանքին վրայ կ'ընտրէր, բնական ժամադրաւար մը հիւսնոններու։

Հանրի ըմբռնեց որ իր անմիջական պատասխանէն կախում ունէր կեանքը։

Եթէ անմիջական պատասխան մը չգտնէր, իր եղբայրը կորսուած էր, բայց անիծեալ անձնութիւն որ իր բոցալաւակ նարկին տակ կ'պահէր զինք, Տըվիսիէրի տեսարանը պիտի պատմէր... Արք. Յիւստուսի գաւառի լուսնի վատահ չէր, իրը ստոյգ էր։

— Լեհափառ, ուզեցի խօսիլ կիդի դատուիլին ասպարանքին վրայ... կնոջան պատմութիւն մըն է...

— Լէ՛հ, ա՛հ, ըսաւ Շարլ ժպտով մը։

— Կ'խոստովանիմ, Վեհափառ, այս պատմութիւնը ծանր պիտի ըլլայ ինձի պատմել, բարեկամ մը ըլլալով կիդի դուքսին...

Շարլ սրտովին կ'առէր կիդը, որու մէջ անարկու մրցակից մը կը տեսնէր։ Ասկից զատ գիտուի էր անոր կնոջ ընթացքին վրայ, որ այդ պահուէն շատ լաւ էր Սէն-Մէլիսի կոմսին հետ։

Սկսաւ խնդալ և բարձր ըսաւ։

— Աւելի ցած խօսէ, Տամվիլ, աւելի ցած, կիդ և Սէն-Մէլիսի հոն կ'գտնուին, այդ դրան ետեւ...

— Կ'հասկնամ, Վեհափառ։

— Կ'հասկնամ, Աստուած վկայ, գոչեց Թաղաւոր խնդալով։ Բայց շարունակեց ան յանկարծ, և Տըվիսիէրը, այս ամենու մէջ ինչ յարաբերութիւն ունի։

Բարտանան ակնարկ մը նետեց Տամվիլի կողմ որ կ'նշանակէր. «Մեզի կ'ազատես, ես ալ քեզի կ'ազատեմ» և պատասխանեց։

— Լեհափառ, եթէ կ'հաճիք ներել, պիտի ըսեմ ձեր Վեհափառութեան որ Տըվիսիէրի պաշտօնը վայր մը է ուր կը հաւաքուին բանաստեղծները, բանաստեղծութեան վրայ խօսելու... տիկիներ, մեծ տիկիներ հոն կուգան բանաստեղծութեան վրայ խօսելու, միայն թէ երբեմն կ'պատահի որ բանաստեղծը կ'ապրի

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ 1894-ին
ԲԱՍՄԱԺ ՀՈՆԻՇԻՐ — ԻԶՄԻՐ

1. Մմեն տեսակ շոգենաներու վրայ Ֆեզըիտ տեղեկութիւններ :
2. Սըխարիս աման կողմընու համար երթեկութեան համար ամսական :
3. Ձեռնարկ գինընդ տոմսակներ Գաղթականներու փոխադրութեան :
4. Ապրանքներու, Գոլիներու, Պակաթներու յանձնում աշխարհի չորս ծայրերը :
5. Ստանձնում աման տեսակ նիւթերու, արտաժողութիւն, ներառութիւն ու թրանզիթը :
6. Մաշային աման տեսակ գործողութիւններ :
7. Ապրանքներու փոխադրութեան գանձում տեղըն մէջ, կանխապէս վճարմամբ :

Դիւրամատչելի եւ վստահելի պայմաններ — Հազարէ աւելի թղթակիցներ — Ամեն տեսակ գործառնութեան կանոնադրութիւն — Դասն տարուան փորձառութիւն Ծանօթ հաստատութիւն :

100—19

ժամանակաւորութեան ուղարկութիւնը կը հայցեն :

Անշնչի կը տեղեկանայ թէ ռուս կ... մաւորներու անգին բանակ մը պուլկար զօրաց օգնելու համար վերջերս Վառնա ժամաներ է :

* Սեւաթիկ գանուղ պուլկար և յոյն սպաները, օսմ. սպաներու ինսպեկտէն սկսեալ մինչև հազարապետը յատուկ զինուորական համազգեստները իրենց բանակին մէջ գործածելու սկսեալ են, այսպէսով ինքզինքնին թուրք ձեռքներու և օսմ զօրքեր շուրջընդունու համար :

ԲԱՍՄԱՅԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՐԸ ԵՎ ՍՈՒԽԱՆԻՆ ԺՈՂՈՐԸ ԲԱՐԻՍԱՆՈՒԹԻՒՆԸ և մաքններու ծննդաբերութիւնը, գտնուելի մահն օխային վրայ 2 միլիարդ զեղչեց որով այսուհետեւ 30 միլիարդի պիտի վաճառուի :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Լօնտոնէ կը հաղորդուի թէ հոն խաղաղութեան շուրջ բանակցութիւնները իրենց կայուն վիճակին մէջ կը գտնուին զեռն կ'ըսուի թէ վաղայնորդ օրը զաշխարհիցներէն զխաղաղարի զեկոյց պիտի հրատարակուի :

— Բ. Դրան Հազար փողան Լօնտոնէն կանչելու շուրջ տարածայնութիւնները կը հ'ըրթուին :

— Կը հաղորդուի թէ Ֆրանսական զ... բանաւոր մը Էսթրէմիտի ծոցը խարխիւր է :

— Ուրաղեցաւ որ Տէրութիւնները միջամտեն Ռուսիոյ Պուլկար տարբերութեան : Առ այս Բեզերսպուրկի մէջ տեղեկութեանց պատուիրակները ժողով պիտի գումարեն :

— Պուլկարները ձեռնարկելով Պուլկարի երկու գիւրքերը գրաւելու, Օսմ. զօրքերէն անգին կորուստներով ետ մղուեցան :

— Վարչապետ Մանուտ Շէվքէթ փաշա երէկ Յրանսալի և Դիւմալիոյ զեռն պատնեւներէն բնակարանները այցելեց :

— Օսմանեան «Համիտիէ» զորանաւորը

Յրանսալի չափաւոր չեչտով մը խօսած էր և իր եղբայրնայն խուսափած

— Կ'լսէք, Տամիլ, ըսաւ թագաւորը ինչ պիտի պատահայէք :

— Թէ կ'մերժեմ, տէր, ըսաւ խոյ ձայնով մը Հանքի, Չեմ հասկնար թէ ինչի վրայ է խնդիրը : Խնդիրը առարկայան ձերն տասնեօթ տարիէ ի վեր չեմ տեսած : Նուրբնի ինձի կ'իյնայ արդարութիւն պահանջել : Ինձի ուստեալ մը խնդիր թիւններ հոս կ'պիտիկան : Եւ զէմ առ զէմ չհամարձակուով ինչի զէմ յարձակել, այս ուղղութիւնը կ'ըսեն զիս կ'աւարտանեն իբրեւ ապիւրատ :

— Ինչափառ, ըսաւ իր կարգին Յրանսալ, ձայնով մը որ իր ամբողջ հաստատութեան թիւնը իր ստանալու էր : Զիր վեհափառութեան մօտ ստանալու քայլ անորակելի պիտի համարուէր եթէ ապացոյցը չունենայ ըստի : Ահաւասիկ Պ. ասպետ տը Բարտանալը որ երէկուան ամբողջ օրը և գիշերուան մէկ մասը միւլի ժամը 11, անցուցած է պահուած Միւլի տպարարք : Եթէ ձեր վեհափառութիւնը կ'հրամայէ, ասպետը պատրաստ է ըսել ինչ որ տեսած ու լսած է հոն :

(Շարունակելի)

Հրդեհին կանխամտածօրէն ծագած ըլլալը ստուգող ինչ ինչ նշաններու վրայ, յիշեալ Վասիլը արգելքի տակ անոնեցաւ :

«ԲէժՅԻԼԻ»-ի մէջ հետեւեալ կը կարդանք :

«Իզմիրի ամենէն հարուստը, վերիկերոյ հինգ հարիւր հազար (500,000) ոսկի տէր եղող և այս ստակը միայն Օսմանեան հողին մէջ Օսմանեան դրօշակին տակ, օսմանցիներու կոնակէն վատարող և հարազատ օսմանցիի զաւակ եղող հազարգի էֆէնդին իրեն զիմով Հանգանակիչ Մարմնին մէջ վարա չտալը յայտնելէն ետքը բարկութեան կամ ազանքութեան ինկեր նուաղեր է » :

Ասոր վրայ հետեւեալ կ'աւելցնէ յիշեալ թուրք թերթը :

«Ազգը արիւն արցունք կուլայ ու մեր հարուստներուն քով գոնէ կտոր մը զգացում չկայ : Հայրենիքը ձեռքէ կերթայ, անոնց հոգն անգամ չէ : Պատիւ, զրօշակ, արժանապատուութիւն կը կոխուտուն, և զեռն այդ ստակի պապները կը շարունակեն իրենց դրամարկներուն բերանը զժուրու բռնալը :

«Սակայն մեր հարուստները թող աղէկ գիտնան որ եթէ այսօր իրենց դրամները կը լնային ազգին ստիպողական պէտքերուն համար առատաձեռնիւ, վաղը թըշնամին իր հրացանին կ'իթովը, զինու զօրութեամբ պիտի առնէ զանոնք ձեռքերուն » :

«Ահա՛ Րուսիայէն առանց գրպանը հինգ փարս ռուբլիով մեր գիւրքը ապաւինող կծծի միլիոնաւորները օրինակ անոնց » :

(Մեր պատասխանը կ'վերապահենք լաւագոյն օրերու : Ծ. Խ.)

ՍՍՄԱՅԻՆ մէջ Եւրոպական Սըբիտ անուն մէկը տեղւոյն մէջ լուր տարածօր է թէ մօտեցաւ Յոյները Պուլկար պիտի առնեն և ինչ որ կառավարութեան անկողնէ հասնելով՝ բանտ դրեր է ինչեւ խստակիւր :

ԱնՅԱՄԻՐԱՍԱՆ գիւմաքի թատրոնին մէջ վրայ բաց ներկայացումներ տրուել տեսնող պատուաւոր քաղաքացիներ, այս մասին զամբաստան յայտնած են ստիկանու թեան :

ՆԱԽԸՆԹԱՅՈՐ Նիֆէն քաղաքս հասան փողով ու թմրուով վաթսուներ մօտ արիւստի կամաւորներ, որոնք երկ Պուլկար մեկնեցան օսմ. բանակին մէջ ծառայելու համար :

ՅՍՈՒՍԱՅԻՆ Կիրակի Օսմ. Սինէմային մէջ թուրք տիկիներու նախաձեռնութեամբ և օրհորդներու մասնակցութեամբ նուագահանդէս մը պիտի տրուի ի նպատակ օսմ. բանակին, խիստ ճոխ և շահեկան յայտագրով :

ՄԱՂՆԻՍԱՅԻՆ «Բէօլլի»-ի կը գրեն թէ այս օրերս յոյներու կողմէ տեղւոյն մէջ իրարու ետէն գանձանակներ կը պտտողներ և մարդ չի գիտեր թէ ինչ նը պատակի կը ծառայեն անոնք, և այս

ձեր վեհափառութեան, որ եկայ, վստահ իր արդարութեան վրայ, երկու թշուառ կիներու ազատութիւնը խնդրելու, որոնք առեւանդուեցան և հակառակ անոնց կամքին փակուած կ'պահեն :

Եւրոպացիները մը նայեցաւ Մօնթօրանսի :

Իր աչքերը չիօթ, անորոշութիւն մը ցոյց տուին :

Այսպէս կ'պատահէր ամեն անգամ որ թագաւորը, որ անշուշտ սոսկալի հիւանդութիւն մը ժառանգած էր, ինքնիրմէ կ'ենէր որով զատապարտուած էր մեռնելու : Ընդդիմութիւն մը, ուրախութիւն մը, ախրութիւն մը, խնդուք մը, ամենքն ալ ճակատագրականօրէն վիճին եղբորը կը հասցնէին զայն ուր իր իմացականութեան մօտ, ամեն վարկիտ, կորուստեալ հակա մէտ կ'երևէր :

Ոյժ մը տուաւ ինքզինքին, իր ճակատը ափին մէջ առնելով, ինչպէս կ'ընէր երբ նուազէն բռնուելու վախը կուենար : — Այո՛, ձիւտ է, մրմնջեց ան, յիշելով : Մօնթօրանսի պարզէ խնդիրը :

— Ինչափառ, ըսած էր ձեր վեհափառութեան, ժաման Բիլէի կոմսուէր և իր աղջիկը Լօիզ իրենց բնակատունէն զրուուուած էին ըսնի Սէլ-Տընի փողոցը, կալանաւորած էին, ըսի որ Պ. տը Տափ վիլն, հոս ներկայ, եղած է առեւանգողը :

փաշա պատասխանած է թէ՛ Սուլթանը որդի առողջ է, և ներկայ պարագային կարելի չէ անթիւ հեռագիր յատկացնել այդ գործին, սակայն երկու շաբաթ վերջ կարելի է ընել : Չենք հասկնար թէ երկու շաբաթ վերջ էտիրէն Սուլթանը հասկնալիքնիս ինչո՞ւ երկու շաբաթ առաջ չենք կարող հասկնալ :

— Ներքին գործոց նախարար Հաճի Ատի պէր փոխադարձ այցելութիւն տուած է Ս. Պատրիարք Հօր և տեսակցութեան միջոց յոյս յայտնած է թէ «Գաւառեան լինակը ինչպիսի հետզհետէ պիտի բարեփոխուի » : Ինչպիսի :

— Վանի սպաննուած քաղաքապետ Պետրոս Գարսամանի տեղ կուսակցին թէգեթէյով Վանայ քաղաքապետութեան պաշտօնը առժամակ և փոխադարձաբար պիտի վարէ Վահան էֆ. Մարութթեան :

— Պաշտպէի մէջ երկու թուրք գիւնդներ Գարբիէ Անդրանիկեան անուն հայ խնթ վաճառական մը փորձեր են ողջ ողջ թաղը դրամ պահանջելու սպանալիքով, սակայն Գարբիէ օգտուելով անոնց մէկուն մարելէն յաջողութեամբ իրոյս ապր :

Տիար Հակ Սարաֆեան և Թուստեան, Տիպէր, Դազարուստան, Յակոբեան, Պապի և Վարդանեան ընտանիքները իրենց չորհակալութիւնները կը ներկայեն ամեն անոնց որք հաճեցան ներկայ գլուխի Տիկին Թագուհի Հ. Սարաֆեանի յուզարկութեան հանդէսին ու իրենց վախկցութիւնները ներկայեցին այս տը խոր մահուան առթիւ :

ՅԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անշնչի կը գրէ նախնիքաց օր Պուլկար քաղաքս եկող ռուսական «Ճիւստօֆ» լրագրատին մէջ մայրաքաղաքէն վտարու երեք հարիւր չափ խառնակիչ հեղինակները կը գտնուէին :

Հազար թէ չոգենաւը խարխիւ կը նստէր նաւավարները անոր մօտ կը փութան, որպէսզի Լիւմի ելլելիք ճամբորդները առնեն, բայց այդ հեղինակները կ'արգիլեն նաւավարներուն շոգենաւ մտնել, որով թուրք ուղևորները կը լստիպուին մինչև սանդուղին վարի տասնանի իրենց բեռները անձամբ կրել :

Թուրք թերթը խիստ ոճով կը պարտաւ հեղինակատակներուն այս ընթացքը :

ՄԱԼԹԻՆԻՆ Զուլմա շուկան Հալլալ անցքին մէջ գտնուող հիլլեհապատակ վաճառի կան կարասեաց խանութէն հրդեհ ծագելով յիշեալ խանութը և անոր վրայ յարկը մատամ Մարիին տուելը ամբողջ այրած են :

պարգաւտ կ'կրէ, մանկակազմն վերարկու, բարձրագիւր կօշիկներ ժանեակիներով...

Սէլ-Մէկրինի պատկերն էր :

Թագաւորը նոր խնդուք մը ունեցաւ և իր ակտներուն մէջէն մրմնջեց :

— Ստանայ չկայ, հարիւր էֆէլ պիտի տայի որպէս զի սիրելի կ'ըլլէր...

Այսպէս կատակերգութիւնը, չարաղիտ զուգարկութեամբ մը, կ'խառնուէր այս եղեռնին և զայն ալ աւելի զննակ կ'ըրարէր :

Վերջապէս, Հանքի որ կատաղութեան խառն, Հանքի որ պահ մը կատաղեանտն ընդմիջուած էր, կ'ժպտէր իր դիրքը և աստիճանութիւնը պարտկեալ համար, ժպիտ մը, որ մեռելական բան մը ունէր :

Յրանսալ ու մահը սրտին մէջ կը կրէր, կ'աշխատէր նաեւ խնդալու, թագաւորին ակնարկին տակ :

Եւ Եւրոպ. կ'խնդար այն սոսկալի խնդալով որ այնքան յաճախ ցուատուիչ նուազում մը կ'ըրարէր :

Միմայն Բարտանալ, այս խուճարին մէջ իր լընթիւնը կ'պահէր :

Եւրոպ. թագաւորը լմնուց խնդալը, Յրանսալ սրբեց իր զէմքէն վազող քրտիներ և շարունակեց :

— Ինչափառ, կ'համարձակիմ յիշեցնել

կըսուի թէ ապահով վայր մը ժամանած է :

— Կառավարութիւնը որոշեց սպայութեան աստիճանի բարձրացնել այն ամէն կամաւորները, որոնք բացառիկ քաղութիւն ցոյց կուտան յընթաց պատերազմին :

— Մարքիթայի «Միւլի» և Յասալի «Դիւմալ» աղջկանց վարժարանին աշակերտութիւնները նուիրեցին ի նպատակ պատերազմին 2066 զրջ. երկու զոյգ ոսկի օղ, ոսկի մատանի մը և երեք արծաթ զգալ :

— Թուրք կառավարութիւնը հրամայեց իր Բարիդի և Լօնտոնի զեսպաններուն որ պատկանեալ կառավարութեանց հետ խօսին Եւրոպացի այն խորհրդականներու մասին որոնք բարենորոգմանց համար Թուրքիա պիտի հրաւիրուին :

— Պիկարտէն հասած լուրերու համեմատ հոն տարուեալ են 4 հազար Սերպ վիրաւորներ Էսթրէմի, Սկիպէն և Շքօտրայէն : Անոնցմէ շատերը ճամբան մեռեր են, Դեռ երկու կառավարութիւնը լեցուն վիրաւորներ կը սպասուին :

— Օսմանցիներու բարեկամները ըսկըսած են Բարիդի մէջ Թուրքիոյ ի նպատակ միթիկներ սարքել :

— Փութայէն կը հաղորդուի թէ Ուլաշներու կուսակցութիւնները զիմով պիտի ընեն որ Մակեդոնիան ինքնօրէն հռչակուի :

— Սե Լեռ կառավարութիւնը Ռուսիոյ Ձարէն խնդրեց որ 10 հազար զօրք փութայէն Շքօտրայի զօրաց նեցուկ ըլլալու համար :

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊԱՆԻՍ, 14 փետր. — Այսօր Հայոց Պատրիարքը Տիեզեր. Պատրիարքարան երթալով այցելեց յուսաց նորընտիր Պատրիարք Տ. Կերմանոսին և չորհուրեաց անոր աթոռակալութիւնը :

ՆՈՅՆ. — Իրեննալէ լուր կը տրուի թէ Ալպանիոյ սահմանազուխներու խնդրոյն շուրջ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջև համաձայնութիւն գոյացած է :

ՆՈՅՆ. — Այս համաձայնութեան վրայ երկու տէրութիւններն ալ դադրեցուցին իրենց զինուորական շարժումները :

ՆՈՅՆ. — Սօֆիայէն հասան հեռագիրներ կը տեղեկացնեն թէ պուլկարական կառավարութիւնը կը պիղէ թէ Պուլկարիս Թուրքիայէն բաժնող սահմանագիծը պէտք է Միտիայէն Ռոտոսթոյ երկարի :

ՆՈՅՆ. — Էսթրէմի Օսմ. զօրաց հրամանատար Շիւքրի փաշա կը ծանուցանէ թէ պաշարեալ քաղաքին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ և թէ տեղւոյն խալամ և քրիստոնեայ բնակիչները կատարեալ ներդաշնակութեան մէջ կ'ապրին :

ՆՈՅՆ. — Պերլինէն կը հաղորդուի թէ գերմանական կառավարութիւնը 300 միլիոն մարգի փոխառութիւն մը կնքեց :

CINÉMA PATHE

Գաղտնի ամուսնութիւն, 3 մասով ձեռ տրամը Մօրիս Սթիւէրի, Սարալօ-ապիլոս ոստիկան կերպ, Իսկ ճաշին ետք վրէժխնդիր հուրը :

ՄԻՆԵՐԱ ԻԶՄԻՐ

Թ. ՊԱՆԻՍ, ՆԵՒԻ

Տնօրէնութեամբ Պ. ԱԼԵԿՍԻՍ ՍԻՄԵՆԱԿԻՍ 1. Թարմութիւն թիթէնկէլ, 2. 3. 4. Պատուի համար Գ. միջ, 5. Հրաշալի սափար. ճաշէն ետք, 6. Կոստայանի տէր, 7. Անիթաւ կ'սկսած, 8. Մօնթօրի հովի երգութիւնը :

NATIONAL UNION SOCIETY LTD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒՄԸ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ ԼՕՆԾՈՆԻ ՄԷՋ 1782 ԻՆ

Ընկերությունը ընդհանուր պատկանելի

պահուստ, Գոյքերը եւն. աւելի է քան

Վճարած է միևնույն սցսոր վճարներու համար աւելի քան

Այս հանրաժանութիւնը ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ շէնքեր, ապրանք, կարասի, գործարաններ, եւն. նպատակաւոր պայմաններով:

Ս. Գ. Ոսկի

15.000.000

88.000.000

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻԻՂ

LIVERPOOL 11 DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ նշանակաւ աւելի քան արհեստներ, ընդդէմ ծովային արկածներու:

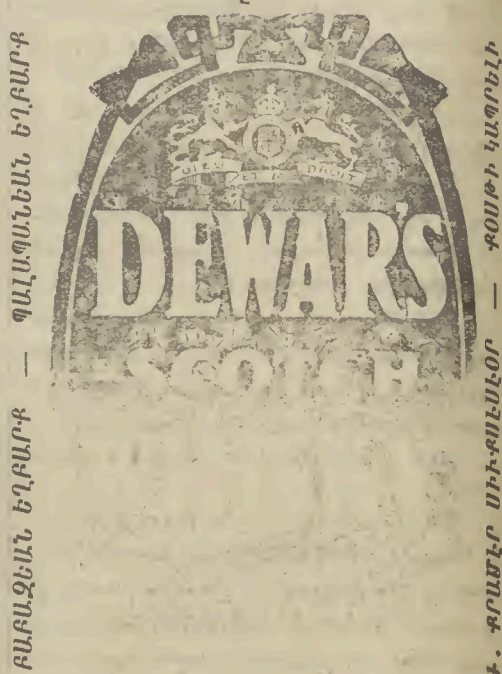
Լիսպոն ներկայացուցիչ Իզմիլի

Լ. Ե. Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՏԱԺ ՆԱԶԱՐԻԹ ՊԱՌԴԱՆՈՒՄԸ 33, 35, 37

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒՍԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄԸ

Կը գտնուի հետեւի վաճառատուններու մէջ.



ՀԱՅ ՀԱՅՅ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

Զիբապտուղի Անխարդախ Իւղ

ԲԵՐԵՆԻ ՀԱՄԸ ԳԻՏՏՈՂՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՍՏԱՄԱՐՄԵՆԻՆ ԱՌՈՂՋ ՊԱՇԵՆ ՈՒՁՈՂՆԵՐՈՒՆ

Իզմիլիցի որ ամեն բանի մէջ փափկաճաշակ և բժական դիր են, ցաւ ի սիրտ պարտինք ըսել թէ իրենց առողջութեան մասին անհոգ են. բացառութիւնները միշտ յարգելով, բնաւ կերած իւղերնուն ուղղորդութիւն չեն ընել, կարգ մը ծախուած լամպալի և պիստակի իւղերով խարդախուած ձէթ գործածելով իրենց ամենէ թանկագին գոհարը, առողջութիւնը, վրայ կուտան, ամենէ նշակաւոր բժիշկները իւր Այվալիքի ընտիր իւղը կը յանձնարարեն ձկան իւղի տեղ գործածել իրենց կազմութիւնը և բոլոր հիւանդութեանց միակ դարման, որքան ուրիշն պէտք է տեսնին պիտոյից համար այդ իւղը գործածել քան վատառողջ և խաղախ իւղերը. փորձեցէք տեղում մը և ինքնին պիտի գնահատէք իր առաւելութիւնները. Գործածեցէք զայն նոյն իսկ խմորեղէններու և այլ տեսնելիքներու մէջ որք չուշտայի իւղով կը պատրաստենք ցարդ:

Փնտռեցէք Ազգ. Հիւանդանոցի եւս Սգնաւորեան փողոց Թիւ 7.

ՍԱՐԳԻՍ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ տունը:

125-6

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ ՏԻԳՐԱՆ Գ. ՆԻԳՕԹԵԱՆ

ՅՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 38 - ԻՋՄԻՐ

Դեկտեմբեր 29 - 30 - 31 և յաջորդ օրերը

Սաքեր 1000 հատ

Տօներու առթիւ պիտի վաճառուին վաճառատանս մէջ կանանց համար յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստուած Տրաքալ-բուսիէրներ, չուլագիւններ, տրախ վրայ միլիթէր սաքեր, անմրցելի գիւններով:

Ունինք նաեւ

Լուծրըյի և Բիւլչի վրայ պատրաստ բալթօներու ճոխ տեսակ մը, կ'ընդունինք նաեւ ապրանքներ:

Փութացէք ԱՌԻԹԵՆ Օգտուելի

125-38

ԼԵ ՔՐՕՎԵՆՍ ՌԵՒՆԻՆԻ

(LES PROVENCES REUNIS)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպատակաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յաճախորդին տալով ամեն տեսակ ապահովութիւն և դիւրութիւն:

Կրնայ մրցիլ աշխարհիս ամեն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրական ընկերութեանց հետ:

Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք դիմել Իզմիլի և շրջակայից ընդ. գործակալ:

ՍԱՆԱԿ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆԻ

Բառած Նուգարի Թիւ 55

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԵՆՃ

ՀՐԴԵՆԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնադրւած 17 օրին 1808 թ.

Գոյք ընկերութեան

Ա. Ո. 5,000,000

Վճարեալ Ապահովագրականութիւնը

» 42,000,000

ՀՐԴԵՆԻ ՃԻԻՂ. — Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ և ամեն կը կալուածք, կարասիք, ապարանք, նպաստաւոր պայմաններով:

ԿԵՆԱՑԻ ՃԻԻՂ. — Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ մարդը կեանքի տնտեսութեան վրայ: Թաւան ապահովագրութիւնը, Ընկերութեանը ապահովագրութիւն են. և Աւելի մա՛րումանութեանց համար գիտել:

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ

Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԹՅՈԼ ԵՒ ԸՆԿ

Ընդ. Գործակալ

ԼԸ ՏԱՆԻԹ Ս ՎԻԵՆ

ԱԿՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐԶԵԱԼ

ԱՊԱՆՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. Հաստատու 1867 թ.

Ստանալատուկ ձեռնարկ կայս. եւ թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ցայսոր իր Ապահովագրականութիւնը վճարած է	250,000,000 Փր.
Պահեստ ապահովութեան	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածքից	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Պահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ. — Կեանքի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով:

Որոշ պայմանաւորով կամ հասցի իւր վճարման անկարողութեան պարագային:

Թաւան ապահովագրութիւնը 3% ապահովեալ յաւելումով:

Օժիտի եւ ինսյուրանս ապահովագրութիւնը:

Բոլիսն ապահովանքին ամեն նորագոյններն են և ամենէ առատաձեւն: Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներու:

ՔՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆԻԹԷԶ

Քիւիսի Գուգու օգու խան

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ ՔԱՄԻԼԻԱԻ

(ՆԱԽՈՐԴ ԱՄԱՐԻԹԵՆ)

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ: Ձմռան ներկայ իզանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նորաձեւակները: Գիտեցէք անհամար ապահովագրութիւն, ապրանքներու տոկոսնութիւն անմրցելի են Այցելեցէք անգամ մը ՔԱՄԻԼԻԱԻՅԻ Վաճառատունը համագործակելու համար:

ՏԵՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ